

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Miljöbyrån, S3

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Carina Aaltonen	Naturvårdsintendent Maija Häggblom	Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 100

Förvaltningsplan för Ramsholmens naturreservat

ÅLR 2015/9396

Beslöts att fastställa förvaltningsplan för Ramsholmens naturreservat i enlighet med **bilaga 1 S0315E44**

Nr 101

Förvaltningsplan för Nåtö-Jungfruskär naturreservat

ÅLR 2015/9397

Beslöts att fastställa förvaltningsplan för Nåtö-Jungfruskär naturreservat i enlighet med **bilaga 2 S0315E44**

Nr 102

Förvaltningsplan för Mangelbo almskog naturreservat

ÅLR 2015/9398

Beslöts att fastställa förvaltningsplan för Mangelbo almskog naturreservat i enlighet med **bilaga 3 S0315E44**

Nr 103

Förvaltningsplan för Espholms naturreservat

ÅLR 2015/9399

Beslöts att fastställa förvaltningsplan för Espholms naturreservat i enlighet med **bilaga 4 S0315E44**

Nr 104

Förvaltningsplan för Svartnö-Kaja naturreservat

ÅLR 2015/9400

Beslöts att fastställa förvaltningsplan för Svartnö-Kaja naturreservat i enlighet med **bilaga 5 S0315E44**

Förvaltningsplan Natura 2000

Natura 2000-område Naturreservatet Ramsholmen

Natura 2000-kod FI1400001

Totalareal 13 ha landområde

Fastställd: 1997, naturreservat sedan 1925

Områdestyp, status SAC-område

Natura 2000

Natura 2000 har sitt upphov i EG:s habitat- och fågeldirektiv. Länderna inom Eu ska föreslå områden av gemenskapsintresse (Sites of Community Importance, SCI) utgående från de naturtyper och arter som nämns i art- och habitatdirektivet. Tillsammans med de områden som utpekats enligt fågeldirektivet bildar dessa så kallade särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) inom Natura 2000-nätverket.

Förvaltningsplanen

Varje Natura 2000 – område ska omfattas en förvaltningsplan med en beskrivning av området och dess naturvärden, vilka hot som området berörs av samt vad som krävs för att området ska bevaras. Planen ska också fungera som ett verktyg vid tillståndsprövningar och planeringsarbete. Förvaltningsplanen utarbetas och fastställs av Ålands landskapsregering som även bär det yttersta ansvaret för att målsättningarna för området uppfylls. Ändringar i förvaltningsplanen medför att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda får då ett nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är betydande.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000 -områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, vilket även i viss mån gäller åtgärder utanför Natura 2000 –området. I de fall som de kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med Ålands landskapsregering innan åtgärden påbörjas.

Underlag

En kartläggning med utbredning (utgående från dagens situation) av alla ingående naturtyper finns hos landskapsregeringen. Habitaterna har avgränsats utifrån flygbildtolkning och därefter granskats mot uppgifter från fältbesök.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 –området är att de naturtyper och arter som finns i området ska bevaras långsiktigt. En så kallad gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för varje naturtyp och art inom deras biogeografiska region. Området i fråga är en viktig del av det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 är uppbyggd av.

Beskrivning

Översikt

Ramsholmen är Ålands första naturreservat och representerar gammal kulturmark med delvis hävda lövängar, hagar, lundar och strandängar. Naturvårdens huvudmålsättning är att bevara en kulturframkallad naturtyp.

Artrikedomen är stor, botaniskt främst vårbloommande kärleväxter men även en del slättergynnade arter förekommer. Under våren kan rikligt med blåsippor, vitsippor, gulsippor, svalört, nunneört, stor vårlök, vårärt och lundsmörblomma påträffas. I fråga om den på Åland relativt sällsynta gulsippan är beståndet på Ramsholmen ett av de största inom landskapet. På de öppnare markerna finns mängder av gullviva. Ramslöken är en kännetecknande art på Ramsholmen, dessutom växer St. Pers nycklar och kungsängslilja på området.

Hålbyggande fåglar är karakteristiska för området till följd av de talrikt förekommande ihåliga träden. Bland annat påträffas olika arter av hackspettar, mesar, göktypar, rödstjärt, stare, skogsduva, svartvit flugsnappare.

Den grunda Torpfjärden nordost om Ramsholmen är en av de mest värdefulla fågellokalerna på Åland. Det för åländska förhållande unika, delvis gamla lövträdsbeståndet av främst ask och alm, tillsammans med de fortsättningsvis välbevarade hassellundarna och den artrika floran och faunan gör området till ett av Ålands mest sevärda kulturarvsområdena.

Ramsholmen är en ås av drumlintyp, en formation från tiden för den senaste istiden.

Området påverkas av närheten till Mariehamns flygstation så tillvida att träd Kronornas höjd inom vissa sektioner behöver hållas efter för flygsäkerhetens skull.

Inom området finns även en utskiftad väg till tomten samt flygfältets uttryckningsväg till båthuset.

Reservatet Ramsholmen

Kulturlämningar

Den gamla, fortsättningsvis väl bevarade torpbebyggelsen finns som en kärna inom reservatet och förstärker känslan av en traditionell miljö, även om själva gårdstomten inte hör till reservatet. En naturstig finns inom området, några informationstavlor finns uppsatta och underhålls av landskapsregeringen.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp

Naturtyper på området

1630 Havstrandängar av Östersjötyp

6210 Kalkgräsmarker

6530 Lövängar av fennoskandisk typ

9070 Trädklädd betesmark

1630 Havstrandängar av Östersjötyp

Beskrivning: Strandängar som är eller har varit påverkade av slåtter och/eller betesdrift med i regel lågvuxen vegetation. Vegetationen påverkas av naturliga faktorer som t.ex. landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap som gör den i regel tydligt zonerad. Floran och faunan är artrik med flera ovanliga arter. De mest salttåliga arterna växer närmast vattenbrynet. Följande egenskaper representerar naturtypen: stor areal, lågvuxenhet, stor artrikedom, litet inslag/liten täckningsgrad av vass och buskar. De mest representativa områdena utnyttjas i regel för bete eller så har betet upphört för en kort tid sedan.

Bevarandemål: Bevara den typiska vegetationszonering som har utvecklats under en lång tid och som påverkas av landhöjningen, det rika fågellivet, ingen tillförsel av handgödsel och ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i habitatet.

Hotbild/negativ påverkan: I samband med det minskande betet utgör igenväxning av vass och buskar ett stort hot mot dessa ängar.

Bevarandeåtgärder:

- Naturtypen behöver förekomma i tillräckligt stora arealer.
- Gynnsamt tillstånd/bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området.
- Strandängarna är beroende av hävd för att bevara sina naturvärden och sin lågvuxenhet.

6210 Kalkgräsmarker

Beskrivning: Torra-friska, hävdpräglade kalkgräsmarker med rikligt inslag av örter. Naturtypen har utvecklats genom lång hävdkontinuitet, men kan vara stadd i igenväxning. Orkidélokaler är en prioriterad undergrupp av naturtypen och hyser allt från riklig förekomst till sällsynt eller mycket sällsynt. Floran är allmänt mycket artrik och omfattar många kalkgynnade och kalkkrävande arter. Nåtö biologiska stations gård utgör ett gott exempel på en representativ lokal av denna typ.

Bevarandemål: Många insektsarter och fåglar är beroende av andra miljöer utanför naturtypen för häckning, skydd, födoförsök eller delar av sin livscykel. Gynnsamt tillstånd/bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området.

Hotbild/negativ påverkan:

- Utebliven röjning och minskat eller upphört bete leder på sikt till igenväxning av buskar och träd.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd gör så att organismer som är beroende av dessa strukturer missgynnas.
- Överbete kan påverka naturtypen negativt.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer.
- Spridning av gödsel påverkar floran negativt.

Bevarandeåtgärder:

- Gångse åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus så att inga försämringar för naturtypen sker.
- Jordbrukare som uppfyller vissa generella skötselvillkor kan få ersättning för allmänna värden.
- Information och rådgivning bedrivs bland annat inom landsbygdsprogrammets åtgärder för kompetensutveckling av lantbrukare inom miljöområdet.

Arter enligt art- och habitatdirektivet

För utpekade arter är målet att bibehålla eller uppnå en livskraftig stam inom Åland. Värdena nedan ska ses som riktvärden för det aktuella Natura 2000 – området. För många av arterna är kunskapen om utbredning och populationer begränsad.

Hasselsnok

Skumticka

Rostticka

St. Pers nycklar

Alm

Kungsängslilja

Ramslök

Arter enligt fågeldirektivet

Rördrom

Brushane

Grönbena

Fisktärna

Silvertärna

Skötselåtgärder och uppföljning

Ålands landskapsregering har hand om skötseln av området. De olika naturtyperna sköts på traditionellt sätt. Lövängspartierna sköts med slåtter, hamling, efterbete, röjning och rydjning, övriga skötselåtgärder utförs enligt behov.

Betesdjuren utgörs av nötkreatur enligt särskilt system.

Inom vissa områden behöver trädens höjdtillväxt begränsas med tanke på flygsäkerheten, dock så att områdets naturvärden inte skadas.

Områdets status och utveckling följs upp genom inventering av utvecklingen av bl.a. fågelliv, ängsvegetation och arter som är typiska för de respektive naturtyperna.

Förvaltningsplan Natura 2000

Natura 2000-område	Naturreseptatet Nåtö-Jungfruskär
Natura 2000-kod	FI1400005
Totalareal	124 ha landområde 427 vattenområde
Fastställd:	1997, naturreseptat sedan 1985
Områdestyp, status	SAC-område

Natura 2000

Natura 2000 har sitt upphov i EG:s habitat- och fågeldirektiv. Länderna inom Eu ska föreslå områden av gemenskapsintresse (Sites of Community Importance, SCI) utgående från de naturtyper och arter som nämns i art- och habitatdirektivet. Tillsammans med de områden som utpekats enligt fågeldirektivet bildar dessa så kallade särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) inom Natura 2000-nätverket.

Förvaltningsplanen

Varje Natura 2000 – område ska omfattas en förvaltningsplan med en beskrivning av området och dess naturvärden, vilka hot som området berörs av samt vad som krävs för att området ska bevaras. Planen ska också fungera som ett verktyg vid tillståndsprövningar och planeringsarbete. Förvaltningsplanen utarbetas och fastställs av Ålands landskapsregering som även bär det yttersta ansvaret för att målsättningarna för området uppfylls. Ändringar i förvaltningsplanen medför att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda får då ett nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är betydande.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000 -områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, vilket även i viss mån gäller åtgärder utanför Natura 2000 –området. I de fall som de kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med Ålands landskapsregering innan åtgärden påbörjas.

Underlag

En kartläggning med utbredning (utgående från dagens situation) av alla ingående naturtyper finns hos landskapsregeringen. Habitaterna har avgränsats utifrån flygbildtolkning och därefter granskats mot uppgifter från fältbesök.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 –området är att de naturtyper och arter som finns i området ska bevaras långsiktigt. En så kallad gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för varje naturtyp och art inom deras biogeografiska region. Området i fråga är en viktig del av det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 är uppbyggd av.

Beskrivning

Naturreservatet Nåtö-Jungfruskär är det sammansatta resultatet av en lång tid av införskaffande av fredningsobjekt och ägs av landskapet Åland. Holmen Jungfruskär har varit fredat sedan 1943, Idholm kom till landskapets ägo och fredades 1949 och Nåtöreservatet har funnits sedan 1964 men har utvidgats i omgångar och i mitten av 1980-talet inleddes även de två ovannämnda öarna till Nåtö-helheten.

Området är till sin karaktär mycket varierande med åker, äng, skog och skärgård. Området kan anses utgöra kärnan av landskapets innehav av lövängsområden och floran där är mycket artrik och gynnad av aktiv hävd med både slåtter och bete. Lövängsområdet på nåtö betraktas som det mest klassiska i hela Finland.

Ön Idholm har vid inventeringar visat sig vara det botaniskt sett mest artrika av alla undersökta områden på Åland.

På Jungfruskär finns det största sammanhängande beståndet av idegran i den norra Östersjöregionen.

En naturstig som ger möjlighet till kortare eller längre promenader finns på Nåtö hemland. Även på Jungfruskär finns en naturstig för att besökare kan få del av idegransbeståndet.

Översikt

Skärgårdsdelen av reservatet utgörs av åtta vackra holmar och fyra holmskiften med rik och omväxlande natur. Den skogslika förekomsten av idegran är den största på Åland och även den största sammanhängande i hela Östersjöregionen. På öarna inre och yttre Korsö finns avsnitt av skärgårdsskog, delvis i urskogsartat tillstånd.

Eskskär, Idholm, Senskär och Slätholm har lövängskaraktär och sköts på traditionellt sätt. Ett bestånd av kungsängslilja finns i det s.k. Eskskärsklevet samt idegran.

Under våren blommar blåsippor, vitsippor, gulsippor, nunneört, vårlök och gullvivor tillsammans med orkidéerna Adam och Eva och St Pers nycklar. Fågelstarr, vårklynne, murgrönsveronika, blodnäva, solvända, jungfrulin, krissla, flockmaskros, strandmaskros, lundviol och strandviol påträffas också i reservatet. På Sesleria-ängen blommar majviva under våren

Av hotade insekter har bifuktbagge, svarthårig kvistbock, säckbagge, vågbandad brunbagge, svartvit trägnagare, olvonguldmal påträffats.

Lavar som liten blekspik och olika arter av sällsynta svampar förekommer inom området.

Faunan är också mångfasetterad. Flera arter av hålbbyggare och nötkråkan häckar inom reservatet.

Kulturlämningar

Byggnaderna som har hört till Norrgårds skärgårdshemman som underhålls av landskapsregeringen och vissa av husen används i Nåtö Biologiska stations verksamhet.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp

Naturtyper på området

1630 Havstrandängar av Östersjötyp

6530 Lövängar av fennoskandisk typ

9070 Trädklädd betesmark

1630 Havstrandängar av Östersjötyp

Beskrivning: Strandängar som är eller har varit påverkade av slåtter och/eller betesdrift med i regel lågvuxen vegetation. Vegetationen påverkas av naturliga faktorer som t.ex. landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap som gör den i regel tydligt zonerad. Floran och faunan är artrik med flera ovanliga arter. De mest salttåliga arterna växer närmast vattenbrynet. Följande egenskaper representerar naturtypen: stor areal, lågvuxenhet, stor artrikedom, litet inslag/liten täckningsgrad av vass och buskar. De mest representativa områdena utnyttjas i regel för bete eller så har betet upphört för en kort tid sedan.

Bevarandemål: Bevara den typiska vegetationszonering som har utvecklats under en lång tid och som påverkas av landhöjningen, det rika fågellivet, ingen tillförsel av handgödsel och ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i habitatet.

Hotbild/negativ påverkan: I samband med det minskande betet utgör igenväxning av vass och buskar ett stort hot mot dessa ängar.

Bevarandeåtgärder:

- Naturtypen behöver förekomma i tillräckligt stora arealer.
- Gynnsamt tillstånd/bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området.
- Strandängarna är beroende av hävd för att bevara sina naturvärden och sin lågvuxenhet.

6530 Lövängar av fennoskandisk typ

Beskrivning:

Vegetationskomplex bestående av små dungar med lövträd och runnor av lövbuskar omväxlande med öppna ängsgräntor. De vanligaste trädslagen är ask, björk och klibbal. Även ek och sälg kan förekomma. Numera är de kontinuerligt hävdade lövängarna få. Lövängarna kan indelas i två huvudtyper: hamlingsängar och stubbskottsängar. I skötseln av hamlingsängaringår, rydjning, bete och hamling. Träden på stubbskottsängarna hamlas inte regelbundet. Lövängarna uppvisar en stor artrikedom med många sällsynta och hotade hävdberoende arter samt många hotade epifytarter som växer på gamla lövträd på tämligen öppna växtlatser. Naturtypen omfattar såväl hävdade lövängar som igenvuxna områden med gamla träd som tidigare hamlats. Övergivna lövängar som blivit trädbevuxna räknas inte till naturtypen.

Bevarandemål:

Arealen av hävdad löväng bibehålls eller ökas. Det främsta syftet är att bibehålla gynnsam bevarandestatus för naturtypen så att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området på biogeografisk nivå.

Hotbild/negativ påverkan:

- Gödsling, kalkning, dikning eller introduktion av främmande arter.
- Markskador
- Utebliven eller felaktig skötsel
- Förändringar i angränsade områden
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar
-

Bevarandeåtgärder:

- Ett mångfacetterat kulturlandskap bibehålls genom röjning, hamling, rydjning, bete.
- Ingen övergödning och ett rikt växt- och djurliv ökar möjligheten att uppnå gynnsam bevarandestatus för naturtypen.

9070 Trädklädd betesmark

Beskrivning: Naturtypen förekommer på fastmark och utgörs av inhemska trädslag. Hävdkontinuiteten är lång såväl som trädkontinuiteten med inslag av gamla träd. Normalt förekommer bete i naturtypen. Fältskiktet behöver ljus och fortsatt hävd för att inte grässvålen ska luckras upp. Många organismer som lever på vidkorniga träd måste ha ljus och värme för att inte konkurreras ut.

Bevarandemål: Arealen ska bibehållas i form av bete. Antalet gamla och ihåliga träd bör på lång sikt öka.

Hotbild/ negativ påverkan:

- Utebliven eller olämplig skötsel.
- Utebliven röjning.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd.
- Överbete.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer.
- Spridning av gödsel.
- Tillskottsutfodring.
- Användning av avmaskningsmedel.
- Bristande träd- och buskföryngring.
- Markexploatering.
- Skogsplantering i hagmarker.
- Avverkningar annat än i naturvårdssyfte.
- Markberedning och plantering.
- Ökat graninslag i lövbärande hagmarker.
- Luftföroreningar.

Bevarandeåtgärder:

- Skötsel inom ramen för djurhållning/betesdrift.
- Områdesskydd.
- Frivilliga avsättningar.

- Förvaltning av skyddade områden.
- Fysisk planering.
- Gröna skogsbruksplaner.
- Information och rådgivning.
- Genomförande av åtgärdsprogram.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

För utpekade arter är målet att bibehålla eller uppnå en livskraftig stam inom Åland. Värdena nedan ska ses som riktvärden för det aktuella Natura 2000 – området. För många av arterna är kunskapen om utbredning och populationer begränsad.

Arter enligt fågeldirektivet

Havsörn

Fiskjuse

Järpe

Kornknarr

Brushane

Skräntärna

Fisktärna

Berguv

Pärluggla

Skötselåtgärder och uppföljning

Ålands landskapsregering har hand om skötseln av området. De olika naturtyperna sköts på traditionellt sätt. Lövängspartierna sköts med slåtter, hamling, efterbete, röjning och rydjning. Strandängarna betas och slås.

Inträngande gran tas bort och markstädning utförs vid behov på områden som inte berörs av hävd. Fallvirke och även löv lämnas kvar som faunadepåer.

Betesdjuren utgörs av nötkreatur och får enligt särskilt system.

Områdets status och utveckling följs upp genom inventering av utvecklingen av bl.a. fågelliv, ängsvegetation och arter som är typiska för de respektive naturtyperna.

Förvaltningsplan Natura 2000

Natura 2000-område Naturreservatet Almskogen

Natura 2000-kod FI1400002

Totalareal 1 ha landområde

Fastställd: 1998, naturreservat sedan 1987

Områdestyp, status SAC-område

Natura 2000

Natura 2000 har sitt upphov i EG:s habitat- och fågeldirektiv. Länderna inom Eu ska föreslå områden av gemenskapsintresse (Sites of Community Importance, SCI) utgående från de naturtyper och arter som nämns i art- och habitatdirektivet. Tillsammans med de områden som utpekats enligt fågeldirektivet bildar dessa så kallade särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) inom Natura 2000-nätverket.

Förvaltningsplanen

Varje Natura 2000 – område ska omfattas en förvaltningsplan med en beskrivning av området och dess naturvärden, vilka hot som området berörs av samt vad som krävs för att området ska bevaras. Planen ska också fungera som ett verktyg vid tillståndsprövningar och planeringsarbete. Förvaltningsplanen utarbetas och fastställs av Ålands landskapsregering som även bär det yttersta ansvaret för att målsättningarna för området uppfylls. Ändringar i förvaltningsplanen medför att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda får då ett nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är betydande.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000 -områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, vilket även i viss mån gäller åtgärder utanför Natura 2000 –området. I de fall som de kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med Ålands landskapsregering innan åtgärden påbörjas.

Underlag

En kartläggning med utbredning (utgående från dagens situation) av alla ingående naturtyper finns hos landskapsregeringen. Habitaterna har avgränsats utifrån flygbildtolkning och därefter granskats mot uppgifter från fältbesök.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 –området är att de naturtyper och arter som finns i området ska bevaras långsiktigt. En så kallad gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för varje naturtyp och art inom deras biogeografiska region. Området i fråga är en viktig del av det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 är uppbyggd av.

Beskrivning

Almbeståndet utgör ett lundområde med för åländska förhållanden unik flora. Särskilt de högvuxna almarna är anmärkningsvärda, men även den under vegetationsperioden starkt beskuggade marken hyser en rikhaltig flora, särskilt av vårbloommande örter. En hög förkastningsbrant ger området en extra dimension.

Översikt

Reservatet Almskogen i Mangelbo torde vara det största i landskapet, annars förekommer almen endast sporadiskt på Åland.

Inom reservatet finns även ett fint bestånd av asp. Hassel förekommer i lunden. Delar av almbeståndet ramar in av en ståtlig förkastningsbrant med skuggiga block- och sippermarker nedanför där en artrik lundvegetation breder ut sig. Bland annat trolldruva, myskmådra, vårärt, tandrot, lungört och myska påträffas i lunden. Även den skyddsvärda gräsarten lundslok växer inom reservatet. Under våren karaktäriseras området av blåsippa, vitsippa, vårlök och nunneört medan ormbunkar och andra skuggtåliga arter dominerar under hög – och sensommaren.

Rik flora av mossor och lavar breder ut sig på trädstammar, stenblock och bergsbranter. Den på Åland fridlysta lunglaven finns inom reservatet. Av mossarterna kan aspfjädermossa, trädporell och filthättemossa nämnas och av svamparter rostticken.

Bland de gamla, höga lövträden trivs varierande fågelarter såsom gråspett, större och mindre hackspett samt olika arter av sångare och mesar.

Kulturlämningar

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp

Naturtyper på området

9020 Boreoneomorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora

9180 Lind-lönnskogar i sluttningar och laviner

9020 Boreoneomorala, äldre naturliga ädellövskogar av fennoskandisk typ med rik epifytflora

Beskrivning: Varierande åldersstruktur i trädbeståndet. Lång kontinuitet och ett rikligt inslag av murken ved är typiskt för dessa skogar. Artrikedomen är stor beträffande lavar, svampar och markorganismer. Ofta har skogsområden utnyttjas för bete eller slåtter. Denna naturtyp omfattar

naturliga lundar av ädellövträd samt likartade, äldre successionsstadier. Utanför faller dock ekskogar på karga marker samt lind-lönnskogar i sluttningar och raviner vilka utgör skilda naturtyper för sig. Trädskiktet domineras mest av lind, alm, lönn eller ask. Lav- och mossfloran på stammar till gamla almar, lönnar och askar är mångsidig. Svamparter som är beroende av gamla lövträd förekommer rikligt, men förutom ädla lövträd trivs många arter också på andra träd. Däremot finns ett flertal lav- och svamparter som växer uteslutande på ek.

Bevarandemål: Det kan vara motiverande att göra begränsade insatser för att hindra grova äldre hävdformade träd dö av konkurrens från kringväxande träd. I bestånd med grova vidkroniga träd som tidigare stått mer öppet, bör dessa i vissa fall frihuggas försiktigt. Ett extensivt bete är ibland önskvärt, eftersom naturtypen ofta nyttjats som betesmark eller slåttermark, och kan ha kvar värden som är beroende av viss hävd. Även under värmetiden när ädellövkogen växte mer naturligt, utan människans påverkan. Invandrande främmande trädslag bör hållas undan. Det krävs åtgärder för att reducera gran, även om gran inte är något främmande trädslag, och en succession mot gran kan vara naturlig i vissa lövskogar. Reducering av gran bör inte göras på områden med lång grankontinuitet på t.ex. kalkrika marker. I bestånd som varit påverkade av skogsbruk, eller på annat sätt fått reducerad kvalitet, kan det vara motiverat med restaureringsåtgärder.

Hotbild/ negativa åtgärder:

- Exploatering av området.
- Avverkning, röjning, gallring, städning utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttas.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Inväxande gran kan vara ett hot mot naturvärden.
- Markskador och dikning.
- Fragmentering.
- Nedfall av kemiska ämnen.
- Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller bland annat klimat- och väderfenomen, översvämning och utbrott av vissa skadeorganismer.
- Älg och annat vilt kan motverka återväxt av lövträd.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller riskerar att bli ett problem om de införs.

Bevarandeåtgärder:

- Områdesskydd som kan genomföras genom bildande av naturreservat, biotopskyddsområden, nationalparker eller naturvårdsavtal.
- Frivilliga avsättningar.
- Förvaltning av skyddade områden.
- Fysisk planering, tillståndsprövning, artskydd och uppföljning samt övervakning.
- Gröna skogsbruksplaner.
- Information och rådgivning till markägare och verksamhetsutövare.

- Aktiva naturvårdande åtgärder, såsom igenläggning av diken, bekämpning av icke önskvärda trädslag, stängsling och bekämpning av klövvilt med mera.

9180 Lind- lönnskogar i sluttningar och laviner

Beskrivning: Blandskog som förekommer både på basrikt och silikatrikt underlag och återfinns främst i bergsbranter, i blockrika rasavlagringar samt i raviner. Ädellövträd utgör minst 50 % av grundytan, men lövdominerad naturskog med ned till 30 % ädellöv kan föras till naturtypen. Skogen ska kunna bli naturskog eller likna naturskog som har påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved samt en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Buskskiktet är ofta välutvecklat och fältskiktet är ofta av örttyp. Floran är artrik och fauna finns både i skuggiga och solexponerade lägen.

Bevarandemål: Det ges hög prioritet att upprätthålla och återintroducera de processer som är grundläggande för naturtypernas ekologiska funktionalitet. En naturvärdesbedömning och bedömning av beståndshistorik bör göras i varje objekt. För skötseln krävs en bedömning med avseende på trädslag och artsammansättning bland epifyter och insekter. Aktiva insatser för att bevara värdena kan vara nödvändiga. Det handlar särskilt om bekämpning av invasiva eller främmande arter. Utan särskilda skäl för sådana insatser bör naturtypen lämnas för fri utveckling.

Hotbilder/ negativ påverkan:

- Exploatering av området i fråga.
- Avverkning, röjning, gallring, städning utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages.
- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.
- Invasion av gran.
- Markskador och dikning.
- Fragmentering.
- Nedfall av kemiska ämnen.
- Brist på dynamik.
- Älg och annat vilt som kan förhindra föryngring av lövträden.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer.

Bevarandeåtgärder:

- Områdesskydd.
- Frivilliga avsättningar.
- Förvaltning av skyddade områden.
- Åtgärder för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus.
- Gröna skogsbruksplaner.
- Information till markägare och verksamhetsutövare.
- Genomförande av åtgärdsprogram för skalbaggar på skogslind, läderbagge med följearter.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

För utpekade arter är målet att bibehålla eller uppnå en livskraftig stam inom Åland. Värdena nedan ska ses som riktvärden för det aktuella Natura 2000 – området. För många av arterna är kunskapen om utbredning och populationer begränsad.

Arter enligt fågeldirektivet

Berguv

Skötselåtgärder och uppföljning

Ålands landskapsregering har hand om skötseln av området. Rökning av inkommande gran, hassel och asp för att bibehålla ljusinsläppet på marknivå utförs vid behov.

Området är ingärdat för att minska risken för att boskap kommer in och förorsakar trampskador, stängslet underhålls.

Områdets status och utveckling följs upp genom inventering av utvecklingen av bl.a. fågelliv, lundvegetation och arter som är typiska för de respektive naturtyperna.

Förvaltningsplan Natura 2000

Natura 2000-område Naturreservatet Espholm

Natura 2000-kod FI1400004

Totalareal 7 ha landområde

Fastställd: 1997, naturreservat sedan 1987

Områdestyp, status SAC-område

Natura 2000

Natura 2000 har sitt upphov i EG:s habitat- och fågeldirektiv. Länderna inom Eu ska föreslå områden av gemenskapsintresse (Sites of Community Importance, SCI) utgående från de naturtyper och arter som nämns i art- och habitatdirektivet. Tillsammans med de områden som utpekats enligt fågeldirektivet bildar dessa så kallade särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) inom Natura 2000-nätverket.

Förvaltningsplanen

Varje Natura 2000 – område ska omfattas en förvaltningsplan med en beskrivning av området och dess naturvärden, vilka hot som området berörs av samt vad som krävs för att området ska bevaras. Planen ska också fungera som ett verktyg vid tillståndsprövningar och planeringsarbete. Förvaltningsplanen utarbetas och fastställs av Ålands landskapsregering som även bär det yttersta ansvaret för att målsättningarna för området uppfylls. Ändringar i förvaltningsplanen medför att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda får då ett nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är betydande.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000 -områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, vilket även i viss mån gäller åtgärder utanför Natura 2000 –området. I de fall som de kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med Ålands landskapsregering innan åtgärden påbörjas.

Underlag

En kartläggning med utbredning (utgående från dagens situation) av alla ingående naturtyper finns hos landskapsregeringen. Habitaterna har avgränsats utifrån flygbildtolkning och därefter granskats mot uppgifter från fältbesök.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 –området är att de naturtyper och arter som finns i området ska bevaras långsiktigt. En så kallad gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för varje naturtyp och art inom deras biogeografiska region. Området i fråga är en viktig del av det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 är uppbyggd av.

Beskrivning

Espholms naturreservat ägs av landskapet Åland. Området har inrättats till naturskyddsområde redan år 1943.

Naturreservatet delas i två delar av vägen mot Järsö. Delen väster om vägen består av hävdade lövängar och strandängar. I de centrala delarna finns även ett alkärr. Området öster om vägen består av oskött lund.

Översikt

Reservatet utgör en del av södra udden av Ytternäs. Den karakteristiska växten för området är aske. Förekomsten av andra ädla lövträd som ek, lönn, vildapel och hagtorn är riklig. Hasseln är en vanlig växt inom området och i busksiktet återfinns bl.a. måbär, try och olvon. Idegran växer också här. Under våren blommar vårörterna, blåsippor och vitsippor rikligt. Även tibasten påträffas här.

Reservatet kännetecknas av rikt fågelliv. Karaktärsarterna för skärgården, ejder, svärta, stor- och småskrake, knipa och vigg trivs här. Dessutom förekommer brunand, skedand och kricka. Vid tiden för islossningen gästas området av salskraken. Ibland har även snatterand och gravand setts. Knölsvanen häckar intill vägbankarna och kanadagåsen är en regelbunden gäst.

Näktergal och härmsångare finns i lundens lövsalar och andra fågelarter som björktrasten och törnskatan gynnas av de öppna lövängarna. Alkärret på den västra sidan och den lilla våtmarken på östra sidan gynnar förekomsten bl.a. den fridlysta stora vattenödlan.

Kulturlämningar

.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp

Naturtyper på området

1630 Havstrandängar av Östersjötyp

6530 Lövängar av fennoskandisk typ

9070 Trädklädd betesmark

1630 Havstrandängar av Östersjötyp

Beskrivning: Strandängar som är eller har varit påverkade av slåtter och/eller betesdrift med i regel lågvuxen vegetation. Vegetationen påverkas av naturliga faktorer som t.ex. landhöjning, vattenståndsväxlingar och isskrap som gör den i regel tydligt zonerad. Floran och faunan är artrik med flera ovanliga arter. De mest salttåliga arterna växer närmast vattenbrynet. Följande egenskaper representerar naturtypen: stor areal, lågvuxenhet, stor artrikedom, litet inslag/liten täckningsgrad av

vass och buskar. De mest representativa områdena utnyttjas i regel för bete eller så har betet upphört för en kort tid sedan.

Bevarandemål: Bevara den typiska vegetationszonering som har utvecklats under en lång tid och som påverkas av landhöjningen, det rika fågellivet, ingen tillförsel av handgödsel och ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i habitatet.

Hotbild/negativ påverkan: I samband med det minskande betet utgör igenväxning av vass och buskar ett stort hot mot dessa ängar.

Bevarandeåtgärder:

- Naturtypen behöver förekomma i tillräckligt stora arealer.
- Gynnsamt tillstånd/bevarandestatus förutsätter att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området.
- Strandängarna är beroende av hävd för att bevara sina naturvärden och sin lågvuxenhet.

6530 Lövängar av fennoskandisk typ

Beskrivning:

Vegetationskomplex bestående av små dungar med lövträd och runnor av lövbuskar omväxlande med öppna ängsgräntor. De vanligaste trädslagen är ask, björk och klibbal. Även ek och sälg kan förekomma. Numera är de kontinuerligt hävdade lövängarna få. Lövängarna kan indelas i två huvudtyper: hamlingsängar och stubbskottsängar. I skötseln av hamlingsängaringår, rydjning, bete och hamling. Träden på stubbskottsängarna hamlas inte regelbundet. Lövängarna uppvisar en stor artrikedom med många sällsynta och hotade hävdberoende arter samt många hotade epifytarter som växer på gamla lövträd på tämligen öppna växtlatser. Naturtypen omfattar såväl hävdade lövängar som igenvuxna områden med gamla träd som tidigare hamlats. Övergivna lövängar som blivit trädbevuxna räknas inte till naturtypen.

Bevarandemål:

Arealen av hävdad löväng bibehålls eller ökas. Det främsta syftet är att bibehålla gynnsam bevarandestatus för naturtypen så att de typiska arterna inte minskar påtagligt i området på biogeografisk nivå.

Hotbild/negativ påverkan:

- Gödsling, kalkning, dikning eller introduktion av främmande arter.
- Markskador
- Utebliven eller felaktig skötsel
- Förändringar i angränsade områden
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar
-

Bevarandeåtgärder:

- Ett mångfacetterat kulturlandskap bibehålls genom röjning, hamling, rydjning, bete.
- Ingen övergödning och ett rikt växt- och djurliv ökar möjligheten att uppnå gynnsam bevarandestatus för naturtypen.

9070 Trädklädd betesmark

Beskrivning: Naturtypen förekommer på fastmark och utgörs av inhemska trädslag. Hävdkontinuiteten är lång såväl som trädkontinuiteten med inslag av gamla träd. Normalt förekommer bete i naturtypen. Fältskiktet behöver ljus och fortsatt hävd för att inte grässvålen ska luckras upp. Många organismer som lever på vidkorniga träd måste ha ljus och värme för att inte konkurreras ut.

Bevarandemål: Arealen ska bibehållas i form av bete. Antalet gamla och ihåliga träd bör på lång sikt öka.

Hotbild/negativ påverkan:

- Utebliven eller olämplig skötsel.
- Utebliven röjning.
- Alltför kraftig röjning av buskar och träd.
- Överbete.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer.
- Spridning av gödsel.
- Tillskottsutfodring.
- Användning av avmaskningsmedel.
- Bristande träd- och buskföryngring.
- Markexploatering.
- Skogsplantering i hagmarker.
- Avverkningar annat än i naturvårdssyfte.
- Markberedning och plantering.
- Ökat graninslag i lövbärande hagmarker.
- Luftföroreningar.

Bevarandeåtgärder:

- Skötsel inom ramen för djurhållning/betesdrift.
- Områdesskydd.
- Frivilliga avsättningar.
- Förvaltning av skyddade områden.
- Fysisk planering.
- Gröna skogsbruksplaner.
- Information och rådgivning.
- Genomförande av åtgärdsprogram.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

För utpekade arter är målet att bibehålla eller uppnå en livskraftig stam inom Åland. Värdena nedan ska ses som riktvärden för det aktuella Natura 2000 – området. För många av arterna är kunskapen om utbredning och populationer begränsad.

Stora vattenödlan

Lilla vattenödlan

Ingående arter enligt fågeldirektivet

Berguv

Fisktärna

Silvertärna

Skötselåtgärder och uppföljning

Ålands landskapsregering har hand om skötseln av området. De olika naturtyperna sköts på traditionellt sätt. Lövängspartierna på den västra sidan sköts med hamling, efterbete, röjning och rydjning. Slätter utförs vid behov.

På den östra sidan tas inträngande gran bort och markstädning utförs vid behov. Fallvirke och även löv lämnas kvar som faunadepåer.

Betesdjuren utgörs av nötkreatur och får enligt särskilt system.

Inom vissa områden behöver trädens höjdtillväxt begränsas med tanke på flygsäkerheten, dock så att områdets naturvärden inte skadas.

Områdets status och utveckling följs upp genom inventering av utvecklingen av bl.a. fågelliv, ängsvegetation och arter som är typiska för de respektive naturtyperna.

Förvaltningsplan Natura 2000

Natura 2000-område	Naturreseptatet Svartnö-Kaja
Natura 2000-kod	FI1400003
Totalareal	49 ha landområde 98 ha vattenområde
Fastställd:	1998, naturreseptat sedan 1987
Områdestyp, status	SAC-område

Natura 2000

Natura 2000 har sitt upphov i EG:s habitat- och fågeldirektiv. Länderna inom Eu ska föreslå områden av gemenskapsintresse (Sites of Community Importance, SCI) utgående från de naturtyper och arter som nämns i art- och habitatdirektivet. Tillsammans med de områden som utpekats enligt fågeldirektivet bildar dessa så kallade särskilda skyddsområden (Special Protection Areas, SPA) inom Natura 2000-nätverket.

Förvaltningsplanen

Varje Natura 2000 – område ska omfattas en förvaltningsplan med en beskrivning av området och dess naturvärden, vilka hot som området berörs av samt vad som krävs för att området ska bevaras. Planen ska också fungera som ett verktyg vid tillståndsprövningar och planeringsarbete. Förvaltningsplanen utarbetas och fastställs av Ålands landskapsregering som även bär det yttersta ansvaret för att målsättningarna för området uppfylls. Ändringar i förvaltningsplanen medför att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda får då ett nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är betydande.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000 -områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 -område, vilket även i viss mån gäller åtgärder utanför Natura 2000 –området. I de fall som de kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med Ålands landskapsregering innan åtgärden påbörjas.

Underlag

En kartläggning med utbredning (utgående från dagens situation) av alla ingående naturtyper finns hos landskapsregeringen. Habitaterna har avgränsats utifrån flygbildtolkning och därefter granskats mot uppgifter från fältbesök.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000 –området är att de naturtyper och arter som finns i området ska bevaras långsiktigt. En så kallad gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för varje naturtyp och art inom deras biogeografiska region. Området i fråga är en viktig del av det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 är uppbyggd av.

Beskrivning

Naturreseptatet Svartnö-Kaja är beläget i Marsundet och ligger nära Hammarlands kust, endast en smal kanal skiljer Svartnö från ett gammalt lövängsområde i Rågvik i Hammarland. Till sin karaktär utgörs området av barrskogsbevuxna öar med orörd naturskog på den större, (Svartnö) och områden med kalare hållmarker. Smärre partier med myr. Området är obebyggt.

Öarna Svartnö och Kaja hörde tidigare till Grelsbys kungsgård. De styckades ut och gjordes till ett s.k. allmänt skyddsområde redan 1938 och har sedan inrättats som naturreseptat 1987.

Översikt

Öarna består av varierande natur där karga hållmarker, branta berg, små myrpartier och frodigare davar byter av varandra. Området erbjuder lämpliga biotoper för flera skyddsvärda arter, havsörn, fiskjuse och trana håller till där, likaså finns områden som är lämpliga för silltrut, skräntärna, fisktärna och silvertärna.

Kulturlämningar

Inom reservatet finns fragmentariska rester av stengrunder av en tidigare bebyggelse som torde ha utgjorts av ett torp. Spår av tidigare mänsklig aktivitet finns både på torrängarna vid dalen och i själva dalen mellan de högre bergspartierna.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp

1620 Skär och små öar i Östersjön

9010 Västlig taiga

1620 Skär och små öar i Östersjön

Beskrivning:

I havszonen och den yttre skärgårdszonen belägna grupper av små öar och enskilda öar som består av prekambrisk, metamorf berggrund, morän eller sedimenterat material. Vegetationens utformning är beroende av brackvattnets salthalt, landhöjningen samt av klimatet. Floran påverkas av vindförhållandena, det torra klimatet, förekomsten av salt. Landhöjningen medför en succession av många olika vegetationstyper. Kala bergytter är vanliga. Många av de små skären är trädlösa. Vegetationen är sparsam och utgörs av mosaikartade växtsamhällen av pionjärarter. Anslutande undervattensvegetation ingår ner till den fastsittande makrovegetationens nedersta djuputbredningsgräns. Landvegetationen består av arter som är anpassade till torka, saltpåverkan

och vindexponering samt frånvaro av egentlig jordmån. Till följd av näringstillförseln från fågelspillning ingår många starkt kvävegynnade arter i floran. Xerofyter och lavar är vanliga. Lavfloran är artrik och särpräglad. Efemära och permanenta hållkar förekommer också allmänt och de hyser ofta en mycket mångsidig vattenfauna och- flora. Grupperna av öar och skär i den yttre skärgårdszonen och i havszonen utgör viktiga häckningsplatser för många havsfåglar. Skären tjänar som uppehållsplatser för sälar. Denna naturtyp omfattar också havsbotten som omger ifrågavarande skär och öar.

Hotbild/negativ påverkan:

Utsläpp av olja och kemikalier. Toalettutsläpp från fritidsbåtar. Förekomst av invasiva predatorer. Övergödning som leder till minskad siktdjup och förändrad algzonering samt påväxt av fintrådiga grönalger på brunalger. Dessutom leder det till syrebrist på bottnarna.

Bevarandeåtgärder:

Upprätthålla gynnsam bevarandestatus (dess intressen respekteras i fysisk planering, tillståndsprövning, generell naturvårdshänsyn, förvaltning av skyddade områden, artskydd och uppföljning samt övervakning). Åtgärder för att minska övergödningen. Åtgärdsprogram för hotade arter. Ökad skydds jakt på invasiva predatorer.

Bevarandestatus:

Naturtypen finns relativt väl representerad i Östersjön. Det rörliga friluftslivet kan orsaka slitage på den känsliga vegetationen och orsaka störningar för framförallt sent häckande fåglar, exempelvis svärta. Övergödningseffekterna i havet påverkar brun- och rödalgsbältet negativt.

Västlig taiga (9010)

Beskrivning.

Naturtypen omfattar naturliga gamla skogar, brandfält i naturtillstånd i klimaxstadiet eller i ett senat successionsstadium och unga lövskogar som utvecklats naturligt efter brand.

Med naturliga gamla skogar avses skogar som befinner sig i klimaxstadiet eller i ett senat successionsstadium som endast svagt eller inte alls har påverkats av människan. De nutida gamla skogarna är endast en liten relik av de ursprungliga naturliga skogarna i Fennoskandien. Viktiga egenskaper som karakteriserar naturliga gamla skogar är ett stort antal döda, stående träd, en stor variation av trädbeståndets ålder, struktur och artsammansättning, förekomsten av träd av en tidigare trädgeneration, ett mikroklimat som är jämnare än det i ekonomiskogar. Dessa naturskogar hyser ett stort antal arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet med gamla träd, död ved och successionsstadier; detta gäller speciellt svampar, lavar och insekter. Många av arterna är rödlistade.

Bevarandemål: Arealen, mängden död ved, lövinslaget ska öka. Typiska arter för naturtypen ska leva kvar.

Hotbild/ negativ påverkan:

- Virkesuttag, uteblivna bränder samt lövbekämpning.

- Även bortstädande av ved.
- Minskad areal och ökad fragmentering på landskapsnivå är andra hot.
- Markskador, nedfall av kemiska ämnen, systempåverkade arter påverkar negativt.

Bevarandeåtgärder:

- Områdesskydd.
- Frivilliga avsättningar.
- Förvaltning av skyddade områden.
- Fysisk planering, tillståndsprövning, artskydd och uppföljning samt övervakning.
- Gröna skogsbruksplaner.
- Information och rådgivning till markägare och verksamhetsutövare.
- Regionala planer.
- Aktiva naturvårdande åtgärder såsom igenläggning av diken, bekämpning av icke önskvärda trädslag, stängsling och bekämpning av klövvilt med mera.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller riskerar att bli ett problem om de införs.

Bevarandemål:

Målsättningen är att arealen naturskogsartad äldre barrskog på sikt ska öka. Det är dock inte alla skogsmarker som har ett formellt skydd, en del utgör endast fågelskyddsområde. Mängden död ved ska öka. Lövinslaget i skogen ska inte minska. Typiska arter för naturtypen ska leva kvar.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

För utpekade arter är målet att bibehålla eller uppnå en livskraftig stam inom Åland. Värdena nedan ska ses som riktvärden för det aktuella Natura 2000 – området. För många av arterna är kunskapen om utbredning och populationer begränsad.

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

För utpekade arter är målet att bibehålla eller uppnå en livskraftig stam inom Åland. Värdena nedan ska ses som riktvärden för det aktuella Natura 2000 – området. För många av arterna är kunskapen om utbredning och populationer begränsad.

Arter enligt fågeldirektivet

Trana

Halaetus albicilla

Fiskjuse

Skräntärna

Fisktärna

Silvertärna

Skötselåtgärder och uppföljning

Aktiva markskötselåtgärder är för nuvarande inte aktuella.

Områdets status och utveckling följs upp genom inventering av utvecklingen av bl.a. fågelliv, myr- och skogsvegetation och arter som är typiska för de respektive naturtyperna.